

Connectors biològics o illes naturals

El territori mediterrani, igual que la gran majoria de territori europeu i, de fet, la majoria de contrades dels països industrialitzats, ha estat humanitzat gairebé fins l'últim racó. No podem presumir de tenir grans extensions de territori verge com tenen altres continents que no han explotat tan intensament l'espai. A part d'això, sabem que moltes vegades l'omnipresent mà de l'home ha arribat a provocar importants perturbacions al medi.

Però no hem d'identificar la degradació amb la utilització de la demarcació, no sempre. De fet l'ocupació humana i la transformació del territori han contribuït a augmentar la diversitat d'ambients, és a dir, a enriquir el paisatge donant-li matisos i creant ambients diferents a partir de la monotonia de les grans extensions boscoses originals. Per altra banda, aquest territori altament humanitzat i molt transformat és també de gran valor natural.

Des de l'Administració catalana es demostra una voluntat, contradictòria en molts aspectes, de protecció dels àmbits naturals. A Catalunya hi ha ni més ni menys que 144 espais protegits. Sembla força important si no ens aturem a analitzar-ne les condicions. En la majoria d'aquests espais, el nivell de protecció és molt baix i els pressupostos previstos, gairebé insignificants.

Els esmentats 144 districtes s'inclouen en el Pla d'espais d'interès natural (PEIN), i les Gavarres en formen part. En total hi ha aproximadament un 15% del territori català protegit per aquest Pla.

En resum, el mapa de Catalunya està esquitxat de petites taquetes que representen els espais protegits de gran valor natural, que no tenen la majoria de vegades un nivell de protecció suficient per garantir la seva preservació i que es presenten aïllats, envoltats d'infraestructures com vies de comunicació, esteses elèctriques, espais urbans, canals, etc. L'aïllament de les zones naturals és cada cop més gran i això és força greu, perquè la fragmentació dels hàbitats s'ha identificat en molts països com la primera causa de pèrdua de biodiversitat. La situació és molt més preocupant si a més pensem en la lenta degradació d'aquestes extensions,

Paisatge rural de l'entron de Cassà

sense prou recursos perquè es gestionin adequadament.

Com a individus terrestres que som, tenim tendència a reduir la visió dels problemes a aquest àmbit, però la fragmentació no és un problema específic de les espècies terrestres. Per a les aus, la desaparició dels espais naturals que serveixen de parada per al descans i l'alimentació en època de migració, com les zones d'aiguamoll o les zones estepàries interiors, també suposa un greu problema. Si es van fonent i cada vegada són més allunyats, disminueix la probabilitat que arribin en bones condicions al seu destí. Els organismes que viuen als ecosistemes fluvials troben també un bon nombre d'entrebancs com rescloses i preses, que són totalment infranquejables.

Però sembla que les coses es volen millorar i s'ha començat a introduir un concepte de protecció ja molt arrelat a altres països. Parlem dels connectors biològics (o corredors biològics). La idea sorgeix d'una evidència: tots els individus necessiten un espai per viure.

És lògic pensar que un ós bru necessitarà molt més espai per viure i alimentar-se que un ratolí. A més, els individus necessiten relacionar-se i a cada població n'hi ha d'haver un nombre mínim perquè puguin viure en bones condicions. Un dels problemes per a la supervivència d'una població que no té gaire espai per

viure (i per tant no compta amb molts individus per manca d'aliment principalment) és la consanguinitat. Aquest és un problema genètic i ve suscitat pel fet que s'aparellin individus emparentats durant un cert nombre de generacions. La consanguinitat pot provocar la desaparició d'una població perquè l'afebleix i provoca que els individus siguin molt més vulnerables.

Un altre dels problemes associats a les poblacions petites és que qualsevol desgràcia que passi, com per exemple un incendi o una inundació, pot acabar per fer extingir l'espècie del sistema natural pertorbat. Per tant, davant la impossibilitat de conservar grans zones i ja que no n'hi ha prou de mantenir petits espais naturals com a illes, cal connectar aquestes illes amb la finalitat d'augmentar la possibilitat de relació de les espècies que hi viuen i d'aquesta manera augmentar la seva probabilitat de supervivència. Els connectors biològics són espais a través dels quals es produeix o es pot produir un flux d'individus.

La tendència desitjable seria que els espais urbans es convertissin en illes envoltades d'espais naturals connectats en una veritable xarxa natural que ajudés a la preservació dels àmbits de valor biològic i paisatgístic. Sense anar més lluny, aquesta és la filosofia que ha impulsat el planejament de la famosa Anella Verda

de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Un connector biològic ha de ser un espai d'unes característiques determinades. Ha de ser una demarcació amb poques barreres i ha de tenir unes dimensions considerables. No podem planejar un connector de 20 metres d'amplada, per exemple, ja que els animals que hi vulguin passar es poden desviar fàcilment del camí que nosaltres hem cregut idoni i, fins i tot, si es tracta d'espècies fràgils, poden morir fàcilment. Per tant, aquest suposat connector biològic mal planejat s'haurà convertit en una trampa mortal per a les espècies que volem protegir.

El nostre municipi és, possiblement, un punt clau en la connexió dels espais naturals més propers. Per una banda, hi ha una zona de trànsit de fauna entre els massissos de les Gavarres i les Guillerries i, per una altra, hi ha la connexió amb el massís de Cadiretes a través de Caldes. El territori que fa la funció de connector és una extensa franja situada al sud del municipi de Cassà, i inclou també paratges dels municipis veïns envoltant les rieres Verneda i Gotarra. És una zona agrícola i forestal que conté elements naturals prou importants com petits boscos, riberes i prats inundables.

Els municipis tenen la tasca, a partir de plans i normes municipals, de regular els

Cal gestionar adequadament l'espai rural per garantir les connexions biològiques de les espècies

usos per tal que el 85% del territori català (el territori que no és inclòs al PEIN, però que pot tenir igualment interès natural) sigui gestionat d'una manera adequada. Per això és convenient que mantinguem aquesta zona com a espai agrícola i forestal, per tal que pugui continuar essent

un espai de connexió biològica i paisatgística.

Maite Garrigós i Solís
Àrea de Medi Ambient
Ajuntament de Cassà de la Selva

Helpest21

PRESSUPOSTOS SENSE COMPROMÍS

C/ Hospital, 15, 2on pis

17244 Cassà de la Selva (Girona)

Tels. 972.461.144 - 651.060.523

e-mail: hpest21@terra.es

Servei Tècnic pel Control de Plagues

**INSPECCIONS
I INFORMES TÈCNICS**

**SEGUIMENTS
POST-TRACTAMENT**

**SERVEIS
ADDITIONALS**